

Uchwała Nr 83/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

w sprawie wniosku Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny
programowej na kierunku *pedagogika* prowadzonym
na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku pedagogika prowadzonym na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej** wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 706/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 listopada 2018 r.

W § 2 Uchwały Nr 706/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, iż że proces kształcenia realizowany na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie umożliwia studentom kierunku pedagogika osiągnięcie założonych efektów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Jakość prowadzonego kształcenia spełnia przyjęte przez Komisję kryteria oceny programowej w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

Spośród ośmiu przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteriów jakościowych sześć, tj. skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, uzyskało **ocenę wyróżniającą**. Natomiast pozostałe odnoszące się koncepcji kształcenia i jej zgodności z misją oraz strategią uczelni, programu kształcenia oraz możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia otrzymały **ocenę w pełni**.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z dnia 15 stycznia 2019 r. Uczelnia zwróciła się o przyznanie oceny wyróżniającej jakości kształcenia na kierunku pedagogika

prowadzonym na Wydziale Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wnioskodawca wnosił o zmianę oceny pozytywnej na ocenę wyróżniającą poprzez podniesienie ocen końcowych kryterium 1 i 2 z oceny „w pełni” na ocenę „wyróżniającą”.

Uczelnia podniosła, że ocena pozytywna nie oddaje stanu jakości prowadzonego na kierunku w stosunku do stanu faktycznego. Wnioskodawca wskazał, że przesłanki oceny kryterium 1 i 2 związane są z poziomem oryginalności zarówno ogólnej koncepcji, jak też programem kształcenia. Dodał, że wartość przyjętych rozwiązań została zweryfikowana w praktyce, czego dowodem są wysokie oceny przygotowania absolwentów dokonywane przez pracodawców. Autorami koncepcji oraz programu kształcenia, są wybitni pedagodzy posiadający bogaty dorobek badawczy i praktyczny, a w ich liczbie ceniony autor podręczników szkolnych i współpracownik MEN oraz Przewodnicząca Zespołu Edukacji Elementarnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Tym, co – zdaniem Wnioskodawcy – wyróżnia koncepcję kształcenia nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej jest prowadzenie dwóch programów studiów. Każdy z tych programów wypełniając ogół standardów przygotowujących do zawodu nauczyciela, zachowuje specyfikę w zakresie treści i sposobów kształcenia. Realizują go równolegle dwie katedry prowadzące komplementarne badania w zakresie edukacji elementarnej. Wnioskodawca wywiódł dalej, że ta sytuacja pozostając w skali Polski unikatową i korzystną dla rozwoju subdyscypliny pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej na Wydziale, jest także szczególnie cenną dla prowadzonego tu procesu kształcenia. Uczelnia podniosła także, że oceniany kierunek zdecydowanie wyróżnia się na tle innych i należy do wąskiej grupy najatrakcyjniejszych w Polsce dzięki osiągniętemu potencjałowi naukowo-dydaktycznemu i zatrudnieniu najwyższej klasy specjalistów z różnych obszarów pedagogiki. Pozycja jaką osiągnęła Uczelnia na edukacyjnym rynku pracy jest efektem jakości prowadzonego kształcenia oraz wyjątkowej atmosfery i bardzo dobrych warunków stwarzanych studiującej młodzieży. Wskazane wyżej okoliczności, w przekonaniu Wnioskodawcy, dostatecznie argumentują zasadność podniesienia łącznej oceny programowej do poziomu „wyróżniająca”.

Stanowisko Prezydium PKA

Zgodnie z przepisami statutu PKA wiążącymi w niniejszej sprawie, ocena wyróżniająca może być przyznana, jeżeli ponad 50% kryteriów oceny programowej będzie spełnionych w stopniu wyróżniającym, w tym kryteria 1, 2, 4 i 7, a pozostałe co najmniej „w pełni” (załącznik nr 3 do Statutu PKA obowiązującym w dacie przedmiotowej oceny programowej). Zatem, przepisy Statutu PKA wprowadzają zdefiniowany mechanizm ustalania oceny końcowej, odnoszący się do stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów. W niniejszej sprawie ocenę wyróżniającą uzyskały kryteria skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia. Natomiast kryteria: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, otrzymały **ocenę w pełni**.

W odniesieniu do przesłanek przyjęcia oceny „wyróżniającej”, Prezydium PKA stoi na stanowisku, iż sam brak zastrzeżeń ze strony Zespołu Oceniającego, w odniesieniu do działań Uczelni nie jest równoznaczny ze spełnieniem przesłanki przyznania oceny wyróżniającej. Brak zastrzeżeń może być traktowany jako przesłanka do przyjęcia realizacji modelu staranności przeciętnej w działaniu Uczelni, adekwatnego do oceny pozytywnej, ale nie jest wystarczającą przesłanką do przyjęcia, iż zrealizowany został model podwyższonej

staranności w działaniu, adekwatny do oceny wyróżniającej. Jednak, jak wynika z raportu Zespołu Oceniającego, ocena kryterium 1 i 2 pewne zastrzeżenia uwzględniała. Nie rzutowały one wprawdzie negatywnie na możliwość przyznania oceny pozytywnej, jednak były na tyle istotne, że zostały uzewnętrznione w raporcie ZO. W odniesieniu do kryterium 1 Zespół Oceniający podniósł m.in., że nie przyjęto odrębnych efektów kształcenia, które identyfikowałyby specjalności nauczycielskie i nawiązywały do efektów ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczycielskiego nauczycieli. Jeśli Uczelnia uwzględniła w opisie kierunkowych efektów kształcenia, efekty określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, to wszyscy studenci – także ci, którzy wybierają specjalności „nienauczycielskie” muszą osiągnąć efekty określone w standardach. Zastrzeżenia ZO PKA budziły także specjalności na I i II stopniu, w których nie uwzględniono w nazwach, ale także przy realizacji efektów określonych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, członów: przedszkolnego lub wczesnoszkolnego (klasy I-III szkoły podstawowej). Ponadto na specjalności „wychowanie przedszkolne z edukacją wczesnoszkolną” (I stopień) nie stwierdzono realizacji efektów z zakresu podstaw edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), a także z zakresu metodyki polonistycznej na etapie przedszkolnym.

W odniesieniu do kryterium 2 Zespół Oceniający podniósł z kolei, że proces dyplomowania proceduralnie należy ocenić pozytywnie, jednak w części analizowanych prac pojawiają się drobne usterki metodologiczne oraz w zakresie wykorzystania i analizy literatury przedmiotu, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego, w kontekście zawyżonych ocen prac dyplomowych pojawiają się problemy z wiarygodnością wyników ocen i przejrzystością procesu dyplomowania.

Prezydium PKA wskazało, iż zespół dokonujący oceny programowej miał pełny dostęp do wszystkich źródeł informacji o ocenianym kierunku, w tym do informacji o charakterze unikalnym (jak np. obserwacje poczynione w ramach hospitacji zajęć), których nie można uzyskać, odtworzyć ani zweryfikować w ramach postępowania gabinetowego, jakim jest postępowanie z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. O ile w raporcie Zespołu Oceniającego nie zachodzą sprzeczności wewnętrzne, niekonsekwencje i błędy, nie ma podstaw do kwestionowania jego ustaleń. Źródłem ustaleń odmiennych mogłyby być natomiast wyjaśnienia i dokumenty złożone po podjęciu uchwały Prezydium PKA, w szczególności jeżeli świadczyłyby o braku aktualności sformułowanych w raporcie Zespołu Oceniającego zastrzeżeń, lub dowodziły podjęcia ponadprzeciętnych działań projakościowych. Uczelnia nie przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacji świadczących o braku aktualności zastrzeżeń sformułowanych w raporcie Zespołu Oceniającego, a w szczególności o podjęciu adekwatnych działań naprawczych. W sprawie nie pojawiły się zatem okoliczności nowe, których PKA dotąd nie mogła poddać ocenie.

Prezydium PKA zważyło także, iż Zespół Oceniający nie wskazał wyróżniających kierunek dobrych praktyk. W raporcie ZO zawarto jedynie następujące tezy: „Mocną stroną jest bogata i atrakcyjna oferta specjalnościowa zarówno na I, jak i II stopniu kształcenia, odpowiadająca zapotrzebowaniu rynku pracy. (...) Mocną stroną są prezentowane w sylabusach i stosowane przez nauczycieli metody dydaktyczne, które dają możliwość osiągnięcia zaprojektowanych efektów kształcenia dla profilu ogólnie akademickiego”. Także i w tym wypadku, we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła żadnych informacji, które nie byłyby wcześniej brane pod uwagę przez Zespół Oceniający, jak i Prezydium PKA. Dodatkowo, Wnioskodawca sformułował swoje stanowisko bardzo lakonicznie, nie argumentując szerzej swoich tez, co nie pozwala na wykazanie sprzeczności wewnętrznych, niekonsekwencji, czy błędów w ocenie kryteriów 1 i 2 dokonanej przez Zespół Oceniający i Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowana uprzednio ocena programowa pozytywna pozostaje w mocy.

§ 2

Następna ocena programowa na kierunku *pedagogika* w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim **2024/2025**.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks